

Київська державна академія декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука

Факультет декоративно-прикладного мистецтва і дизайну

Кафедра мистецтвознавства та мистецької освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕТОДИКА ТА МЕТОДОЛОГІЯ МИСТЕЦТВОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Загальна інформація про дисципліну

Рівень (ступінь) вищої освіти	Другий (магістерський) рівень вищої освіти
Галузь знань	В Культура, мистецтво та гуманітарні науки
Спеціальність	В 4 Образотворче мистецтво та реставрація
Спеціалізація	В 4.01 Візуальні мистецтва
Освітня програма	ОПП «Образотворче мистецтво»
Статус дисципліни	Обов'язкова
Курс/Семестр	1 курс (I семестр)
Кількість кредитів ЄКТС	90 (3 кредити)
Розподіл за видами занять за годинами навчання	Лекції – 10 годин
	Семінарські
	Практичні – 20 годин
	Самостійна робота – 60 годин
Форма підсумкового контролю	Диференційований залік (I семестр)
Викладач	Д.і.н., професор кафедри графічного дизайну І.В. Петрова
Контактна інформація викладача	Корпоративна пошта – inna_petrova@kdidpamid.edu.ua
Ресурси комунікації з викладачем	https://kdidpamid.edu.ua/moodle/user/index.php?id=686
Дні занять	П'ятниця (19.30-20.50)
Консультації	Відповідно до графіку консультацій: понеділок (19.30-20.50)

Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни	Зміст дисципліни. Перелік тем: Тема 1. Поняття про науку як форму суспільної свідомості Тема 2. Методологія наукового дослідження Тема 3. Мистецтвознавство як об'єкт наукового дослідження. Тема 4. Теоретико-методологічні засади дослідження мистецтва Тема 5. Принципи й методи дослідження мистецтва Тема 6. Організація наукової роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти Тема 7. Інформаційне забезпечення наукових досліджень: особливості пошуку, систематизації та використання інформації Тема 8. Написання наукової статті (фахової), тез конференції на мистецьку тематику Тема 9. Підготовка кваліфікаційної (магістерської) роботи: вимоги до змісту й оформлення. Особливості викладу та форми впровадження результатів Тема 10. Презентація результатів наукового дослідження Ключові слова: наука, дослідження, методи дослідження, методологія Роль та місце дисципліни у системі підготовки: студент після вивчення цієї дисципліни може скласти цілісне уявлення про науку як систему знань і знаряддя пізнання, сформує погляди на методологію наукового пізнання, сутність загальнонаукових та спеціальних методів і принципів проведення дослідження та оформлення їх результатів.
Мета та завдання дисципліни	Метою вивчення навчальної дисципліни є набуття студентами наукових знань у галузі мистецтвознавства, розвитку мистецької науки в сучасному суспільстві, здобуття компетентностей у виконанні науково-дослідних робіт, методах і методиках наукових досліджень, у роботі з науково-критичними й інформаційними джерелами. Основні завдання навчальної дисципліни: формування навичок дослідницької роботи, зокрема: • формулювання дослідницького завдання; • застосування тих чи інших методологічних підходів для аналізу художнього твору; • формулювання проблемних питань відповідно до обраної методології дослідження й т. ін.

	Внаслідок вивчення навчальної дисципліни студент повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання: Знати: • поняттєво-термінологічний апарат наукової діяльності, поняттєво-категорійний апарат теорій і методик мистецтвознавчих досліджень; • різні методологічні підходи до аналізування творів мистецтва; • вимоги до проведення наукового дослідження й порядок його оформлення; • особливості теорії як результату наукового пізнання світу й експериментальних методів дослідження явищ; вміти: • добирати доцільні методи наукового дослідження; • працювати з науково-критичною й методологічною літературою; • працювати з бібліотечно-бібліографічними джерелами інформації; • характеризувати основні види наукових робіт: статті, тези, доповіді, монографії, дисертації тощо.
Передумови вивчення дисципліни	Передумовою для вивчення дисципліни «Основи наукових досліджень» є певний обсяг знань з таких дисциплін як «Філософія», яка надає уявлення студентам про гносеологію (проблеми природи пізнання і його можливостей, відношення знання до реальності, загальні передумови пізнання, виявляються умови його достовірності та істинності).
Програмні компетентності	
Інтегральні компетентності	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі дизайну, або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій і методів дизайну та характеризується комплексністю та невизначеністю умов
Загальні компетенції (ЗК)	ЗК 1. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 2. Вміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми. ЗК 4. Здатність працювати в міжнародному контексті. ЗК 5. Здатність розробляти та керувати проєктами.
Фахові компетенції спеціальності (ФК/СК)	СК 2. Здатність трактувати формотворчі мистецькі засоби як відображення історичних, соціокультурних, економічних і технологічних етапів розвитку суспільства.

	СК 4. Здатність проводити діагностику стану збереженості мистецьких об'єктів, формулювати кінцеву мету реставраційного втручання у відповідності до вимог сучасної наукової реставрації. СК 5. Здатність забезпечити захист інтелектуальної власності на твори образотворчого та/або декоративного мистецтва. СК 6. Здатність формувати мистецькі концепції на підставі проведення дослідження тих чи інших аспектів художньої творчості. СК 7. Володіння теоретичними й методичними засадами навчання та інтегрованими підходами до фахової підготовки художників образотворчого і декоративного мистецтва та реставраторів творів мистецтва, планування власної науково-педагогічної діяльності. СК 8. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікативних технологій в контексті проведення мистецтвознавчих та реставраційних досліджень.
--	--

Структура навчальної дисципліни:

Назва модулів і тем	Кількість годин				
	усього	лек	сем	практ	срс
1	2	3	4	5	6
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЙНІ ЗАСАДИ МИСТЕЦТВОЗНАВЧИХ ДОСЛІДЖЕНЬ					
Тема 1. Поняття про науку як форму суспільної свідомості	9	1		2	6
Тема 2. Методологія наукового дослідження	9	1		2	6
Тема 3. Мистецтвознавство як об'єкт наукового дослідження.	9	1		2	6
Тема 4. Теоретико-методологічні засади дослідження мистецтва	8			2	6
Тема 5. Принципи й методи дослідження мистецтва	10	2		2	6
Разом за змістовим модулем 1	45	5		10	30

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ					
Тема 6. Організація наукової роботи здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти	9	1		2	6
Тема 7. Інформаційне забезпечення наукових досліджень: особливості пошуку, систематизації та використання інформації	9	1		2	6
Тема 8. Написання наукової статті (фахової), тез конференції на мистецьку тематику	9	1		2	6
Тема 9. Підготовка кваліфікаційної (магістерської) роботи: вимоги до змісту й оформлення. Особливості викладу та форми впровадження результатів	9	1		2	6
Тема 10. Презентація результатів наукового дослідження	9	1		2	6
Разом за змістовим модулем 2	45	5		10	30
Усього годин	90	10		20	60

Рекомендовані джерела інформації

Основні:

1. Демківський А. В. Основи методології наукових досліджень: навч. посіб. / А. В. Демківський, П. І. Безус. Київ : Акад. муніцип. упр., 2012. 276 с.
2. Зацерковний В. І. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішаєв, В. К. Демидов. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. 236 с.
3. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень: навч. посіб. Київ : Алерта, 2014. 620 с.

4. Шейко В. М. Наукова творчість у галузі культурології і мистецтвознавства: навч. посіб. / В. М. Шейко, Ю. П. Богущкий, Н. М. Кушнарєнко. Харків : ХДАК, 2016. 330 с.
5. Шейко В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підруч. / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарєнко. 7-ме вид., стер. Київ : Знання, 2011. 310 с.
6. Юринєць В. Є. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Львів : ЛНУ ім. І. Я. Франка, 2011. 179 с.

Додаткові:

1. Безугла Р. Методологічні проблеми сучасного мистецтвознавства: історичні передумови та соціокультурні реалії. *Сучасне мистецтво*. 2020, випуск 16. С. 127-137.
2. Іконографія: Конспект лекцій : навчальний посібник для студ. спец. 023 / уклад.: С.В. Оляніна. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 56 с.
3. Кириченко О. Міждисциплінарний підхід до аналізу художніх творів у навчальному процесі майбутніх учителів образотворчого мистецтва (до постановки проблеми). *Наукові записки. Серія Педагогічні науки*. 2015. Вип. 139. С. 69-73.
4. Клековкін О.Ю. Мистецтво: Методологія дослідження : Методичний посібник. Київ : Фенікс, 2017. 144 с.
5. Краус Н. М. Методологія та організація наукових досліджень: навч.-метод. посіб. Полтава : Оріяна, 2012. 180 с.
6. Леонтьєва О. Герменевтика як суттєвий метод дослідження сучасного українського естампу. *Наукова атрибуція творів мистецтва, експертиза та оцінка культурних цінностей : матеріали наук.-практ. конф.*, 28–29 жовтня 2021 р. Київ : НАКККіМ, 2021. С. 65–66.
7. Леонтьєва О. Методи дослідження сучасного українського мистецтва в проєктах Венеційської бієнале. «Платон мені друг, але істина дорожча»: теоретико-практичні та методологічні аспекти розвитку сучасних гуманітарних наук : зб. матеріалів II Міжнародної молодіжної конф., 01 березня 2024 р. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т. ім. Ю. Федьковича, 2024. С. 36-38.
8. Матоліч І. Я. З історії українського мистецтвознавства: становлення, провідні особистості, наукові установи, навчальні заклади, сучасні проблеми: монографія. Передмова М. Селівачова. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2023. 480 с.
9. Олексюк О. М., Тушева В. В. Методологія наукових досліджень у галузі мистецтвознавства та музичної педагогіки : навч. посіб. Київ : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2020. 176 с.
10. Рач В. А., Ігнатова О. В., Борзенко-Мірошніченко А. Ю. Методологія системного підходу та наукових досліджень: підруч. Луганськ : Вид-во СНУ ім. В. Даля, 2013. 251 с.

11. Скринник-Миська Д. М. Методологічний дискурс у мистецтвознавстві: культурологічний аспект. *Народознавчі зошити*. 2012. № 1. С. 90–96.

12. Шейко В.М., Богуцький Ю.П., Кушнарєнко Н.М. Наукова творчість у галузі культурології і мистецтвознавства. Харків : ХДАК, 2016. 329 с.

13. Шопа Я.І. Студентська наукова робота : навч. посібн. Львів :ЛНУ імені Івана Франка, 2013. 184 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://physics.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/Stud-naukova-robota.pdf> (дата звернення: 30.08.2026)

14. Яремчук В. Основи науково-дослідної роботи студентів : навчальний посібник для студентів факультетів гуманітарного профілю. Острог: Національний університет “Острозька академія”, 2012. 56 с.

15. Яців Р. Методологічний інструментарій сучасного мистецтвознавства: від описовості до розкриття смислів. *A...Z art*. 2009. № 1. С. 8-9.

Інтернет ресурси

1. Міністерство освіти і науки України: офіційний вебсайт. URL: <https://mon.gov.ua>.
2. Монографічні видання Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України. URL: https://www.etnolog.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=2632&Itemid=532.
3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. URL: nbuv.gov.ua.

Методи контролю та розподіл балів

Назви змістових модулів	Дата проведення	Формат контролю	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль 1. Теорія та практика сучасного дизайну: основні етапи становлення	Відповідного до графіку навчального процесу	Поточний контроль	44
Змістовий модуль 2. Професійні об'єднання та освітнянські дизайнерські центри	Відповідного до графіку навчального процесу	Поточний контроль, підсумковий контроль	56

Шкала оцінювання: національна та ECTS

		Оцінка за національною шкалою
--	--	-------------------------------

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Технічне та інструментальне забезпечення

Необхідне обладнання, устаткування	Комп'ютерна техніка (ноутбук, стаціонарний комп'ютер, графічний планшет) з можливістю демонстрації текстових і графічних матеріалів і виходу до мережі Інтернет.
Необхідні засоби	Не передбачено
Програмне забезпечення	Програми, необхідні для виконання завдань: Microsoft Word, Canva та інші.
Матеріали, інструменти	Не передбачено

Політика вивчення навчальної дисципліни

Політика щодо академічної доброчесності	Студенти зобов'язані дотримуватися правил академічної доброчесності у своїх роботах. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Якщо під час поточного контролю виявиться використання чужих ідей, студент втрачає право отримати бали за тему, або може виконати нову роботу, яка буде оцінена із заниженням балів.
Політика щодо відвідування занять	Пропуски занять без поважних причин неприпустимі (причини пропуску мають бути підтверджені). Усі роботи студентів повинні бути завантажені у систему Moodle. Відсутність виконаних практичних завдань із

	дисципліни є підставою до не зарахуванню семестрової оцінки.
Політика щодо термінів виконання завдань і перескладання	Якщо студент пропустив певну тему, він повинен самостійно відпрацювати її та на наступному занятті відповісти на ключові питання. Довгострокова відсутність студента на заняттях без поважних причин дає підстави для незаліку з дисципліни. Додаткові заняття у таких випадках не передбачені.
Політика щодо правил поведінки на заняттях	На проведення занять з дисципліни з Основ наукових досліджень розповсюджуються загально прийняті норми і правила поведінки, затверджених таким документом як «Правила поведінки здобувачів вищої освіти в Київській державній академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука». Вітається власна думка студентів з теми заняття, активне обговорювання проектних проблем, аргументоване відстоювання авторської позиції. Разом із тим під час занять не допускаються дії, які порушують порядок і заважають навчальному процесу, у тому числі користування мобільними телефонами для розмов, запізнення на заняття без поважних причин, не реагування на зауваження викладача.
Політика щодо комунікації з викладачем	Поза заняттями офіційним каналом комунікації з викладачем є електронні листи і тільки у робочі дні на корпоративну пошту викладача (inna_petrova@kdidpamid.edu.ua). Умови листування: 1) в темі листа обов'язково має бути зазначена назва дисципліни (скорочено — МММ); 2) в полі тексту листа позначити, хто звертається — анонімні листи розглядатися не будуть; 3) файли підписувати таким чином: прізвище_завдання. Розширення: текст — doc, docx, ілюстрації — pdf. Окрім роздруківок для аудиторних занять, роботи для модульного контролю мають бути надіслані на пошту викладача. Консультування з викладачем в стінах академії відбуваються у визначені дні та години.

Детальнішу інформацію щодо компетенцій, результатів навчання, методів навчання, форм оцінювання, самостійної роботи наведено у Робочій навчальній програмі навчальної дисципліни (<https://kdidpamid.edu.ua/academy/robochi-programy-navchalnyh-dysczyplin-ta-inshi-navchalno-metodychni-materialy-kafedry-monumentalnogo-i-stankovogo-zhyvopysu/>)

Розробник силабусу
Навчальної дисципліни

I.B. Петрова

Гарант освітньої програми

P.I. Петрук

Завідувач кафедри

O.C. Кошшай

Силабус затверджено

від 27 серпня 2026 р., протокол №1